

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 695666

Onderwerp: **Zienswijze op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Milieueffectrapportage Regionale Energiestrategie Arnhem Nijmegen**

Kernboodschap

In de Groene Metropoolregio werken we samen aan een milieueffectrapportage (plan-MER) voor de Regionale energiestrategie. Dit doen we omdat voor duurzame elektriciteitsprojecten van een bepaalde omvang vanuit de Wet Milieubeheer een milieueffectrapportage (plan-MER) noodzakelijk is. Een plan-MER is een proces uitmondend in een rapport, dat inzichtelijk maakt wat de effecten zijn van een ruimtelijke ontwikkeling op het milieu, inclusief natuur en landschap. Het is een instrument om deze effecten expliciet (bestuurlijk) te kunnen afwegen.

De eerste stap van de plan-MER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze ligt nu voor en beschrijft de onderzoeksvraag, de scope en het detailniveau van het MER-onderzoek en de alternatieven die onderzocht worden.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), die de kaders bepaalt voor de milieueffectrapportage (plan-MER) Regionale energiestrategie (RES) van de Groene Metropoolregio (GMR).
2. Bijgevoegde zienswijze op de NRD in te dienen bij de GMR.

Inleiding

Uw raad heeft in juni 2021 de Regionale energiestrategie 1.0 vastgesteld. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt over locaties voor de opwekking van duurzame elektriciteit (windturbines en zonnepanelen), de verdeling van bovenlokale warmte en de netinfrastructuur. Een belangrijke stap is de borging van deze afspraken in ons omgevingsbeleid zoals in onze omgevingsvisie en/of omgevingsplan.

Voor duurzame elektriciteitsprojecten van een bepaalde omvang is voor de borging een plan-MER (milieueffectrapportage) noodzakelijk. Een plan-MER is een proces met een rapport (MER) dat inzichtelijk maakt wat de effecten zijn van een plan op de leefomgeving, de natuur en het landschap. Het is een instrument om deze effecten expliciet te kunnen afwegen als bestuur. Hoe deze effecten te wegen, is een bestuurlijke keuze.

In de raadsbrief van 21 december 2021 hebben we u over het plan van aanpak van de plan-MER geïnformeerd. Op 5 en 8 september jl. is hierover een regionaal webinar gehouden voor raadsleden.

De eerste stap van een milieueffectrapportage (plan-MER) is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Hierin staan de kaders voor de plan-MER en wordt de inhoud en diepgang van de plan-MER beschreven: de onderzoeksvraag, de scope en het detailniveau van het onderzoek en de alternatieven die onderzocht worden.

Wij hebben de concept NRD vrijgegeven voor zienswijzen. U wordt gevraagd om uiterlijk 23 december a.s. uw zienswijze bij de GMR in te dienen.

De zienswijzeperiode voor de gemeenteraad loopt gelijk op met de zienswijzeperiode voor iedereen, zoals besproken in de Agendacommissie Groene Metropoolregio op 27 juni jl. Alle zienswijzen worden gebundeld en beantwoord in een Nota van Beantwoording. In een Notitie wijzigingen wordt aangegeven wat er wijzigt ten opzichte van de voorliggende concept NRD. Deze nota en notitie worden samengevoegd met de concept NRD. Zij vormen samen de definitieve NRD. De definitieve NRD zal ter vaststelling worden voorgelegd aan colleges. De definitieve NRD is het vertrekpunt voor de Milieueffectrapportage. Een extern adviesbureau stelt het Milieueffectrapport op.

Beoogd effect

De NRD heeft tot doel om betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang van het op te stellen plan-MER en hen te raadplegen over hun zienswijzen. Een gedragen plan-MER helpt de RES 1.0 sneller te borgen in omgevingsbeleid en kan dienen als beslisinformatie voor mogelijke aanpassingen en keuzes in RES 2.0. en de regionale verstedelijkingsstrategie.

Argumenten

1.1 Om een zienswijze in te kunnen dienen is het nodig de inhoud te kennen.

Hieronder lichten we het plan-MER proces kort toe. In de volgende argumenten komt de inhoud van de NRD aan bod. Ter toelichting en samenvatting zijn als bijlage bij dit voorstel vragen en antwoorden over de keuzes in de concept NRD toegevoegd.

Om tot een Milieueffectrapportage (plan-MER) te komen doorlopen we twee fasen:

Fase 1: (concept) Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

Fase 2: Milieueffectenrapportage (Plan-MER)

Momenteel bevinden we ons in Fase 1: de concept NRD. Deze concept NRD markeert de start voor de plan-MER. In dit concept NRD is uiteengezet welke alternatieven worden onderzocht in het plan-MER, om invulling te geven aan de ambitie van 1,62 TWh duurzame elektriciteitsopwekking binnen de regio. Ook laat de concept NRD het beoordelingskader zien

waaruit blijkt op welke milieuaspecten deze alternatieven worden onderzocht en op welke wijze de milieueffecten worden beoordeeld. Het milieuonderzoek zoals gepresenteerd in deze concept NRD wordt uitgevoerd in het plan-MER. Ter toelichting en samenvatting zijn als bijlage bij dit voorstel vragen en antwoorden over de keuzes in de concept NRD toegevoegd.

De plan-MER-fase maakt vervolgens de geschikte en geschikt te maken gebieden voor wind- en zonne-energie binnen de regio inzichtelijk. Het plan-MER biedt daarmee handvatten aan de regio om haar ambitie voor grootschalige elektriciteitsopwekking een stap verder te brengen. Het plan-MER biedt een transparante en integrale milieuafweging voor het maken van de locatiekeuzes op hoofdlijnen. Deze locatiekeuzes worden vastgelegd in de RES 2.0, een ruimtelijk programma in het kader van de Omgevingswet, waarover de raad een besluit neemt. Ook vormt de plan-MER input voor de regionale verstedelijkingsstrategie.

1.2 Met het plan-MER onderbouwen we het bod van RES 1.0.

In het plan-MER worden – vanuit milieuaspecten – de mogelijkheden voor wind- en zonprojecten in de gehele regio onderzocht. De zoekgebieden voor wind en zon uit de RES 1.0 worden in het plan-MER opgenomen als 0-variant. We onderzoeken daarmee de zoekgebieden van de RES 1.0 op milieueffecten. Het plan-MER kijkt vervolgens breder, naar de hele regio en verdiept die analyses door binnen de regio vier thematische alternatieven te onderzoeken: natuur, landschap, leefomgeving en energiesysteem.

De vraag die in het plan-MER wordt beantwoord luidt: “Welke gebieden zijn vanuit milieueffecten geschikt, geschikt te maken, of ongeschikt voor de ontwikkeling van ten minste 1,62 TWh duurzame elektriciteit, regionale warmtebronnen en de benodigde energie-infrastructuur binnen de Groene Metropoolregio, en hoe kan dit - naast de referentie RES 1.0 - worden ingevuld aan de hand van vier thematische alternatieven?”

1.3 Via vier alternatieven (landschap, natuur, leefomgeving en energiesysteem) onderzoeken we de ‘hoeken van het speelveld’ voor de ontwikkeling van zon- en windprojecten.

Naast gebieden waarin ‘harde’ milieubelemmeringen gelden en gebieden waarin geen milieubelemmeringen gelden, zijn er gebieden met ‘zachte’ milieubelemmeringen. Hier zijn grootschalige zon- en windenergieprojecten mogelijk, maar niet vanzelfsprekend. Door binnen de regio de ontwikkeling van energie te koppelen aan andere waarden, zoals natuur, landschap, leefomgeving of het energiesysteem, onderzoeken we een aantal alternatieven om het doel van ten minste 1,62 TWh energieopwekking in 2030 te behalen. Deze alternatieven vormen een soort ‘hoeken van het speelveld’. Het voorstel voor deze vier alternatieven is tot stand gekomen door inbreng vanuit de zestien gemeenten, de provincie en regionale belanghebbenden.

1.4 We gaan voor een concept NRD die door de samenleving wordt gedragen.

Regionale stakeholders zijn vanaf de start van het (NRD-)proces betrokken en eenieder krijgt de mogelijkheid tot het geven van een zienswijze op de concept NRD.

In de paragraaf 'Participatie' is toegelicht hoe de stakeholders zijn betrokken en wat hun inbreng tot nu toe is geweest.

2.1 *Deze zienswijze ondersteunt de inhoud van en keuzes in de concept NRD.*

Een concept zienswijze is als bijlage bijgevoegd.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Het gelijktijdig publiceren en bevoegd gezag zijn met 17 overheden is gecompliceerd.*

Alle 16 RES-gemeenten en de provincie zijn voor de plan-MER bevoegd gezag. Het gelijktijdig publiceren, plus het beantwoorden van zienswijzen via 17 kanalen is een procesuitdaging. Daarnaast wordt in de Wet Milieubeheer consequent gesproken over één bevoegd gezag voor een plan-MER. Een proces met meerdere bevoegde gezagen is nog niet eerder door de rechter getoetst. Uit ingewonnen juridisch advies blijkt dat dit mogelijk is.

1.2 *De lange doorlooptijd van het plan-MER traject kan leiden tot onzekerheden en vertraging van wind- en zonprojecten.*

De provincie Gelderland krijgt van initiatiefnemers van wind- en zonprojecten binnen de Groene Metropoolregio vragen over de kansrijkheid van energieprojecten. De provincie kan echter pas met onderbouwde antwoorden komen over geschiktheid van locaties na afronding van het plan-MER. Indien de doorlooptijd van het plan-MER traject te veel opgerekt wordt, betekent dit onzekerheden bij initiatiefnemers en vertraging van ontwikkelingen van energieprojecten.

Participatie

De RES GMR streeft naar nieuwe energie van, voor en door de regio. Daarom worden belanghebbenden vroegtijdig betrokken bij dit onderzoek. De ervaring is dat intensieve samenwerking met de omgeving leidt tot o.a. betere ruimtelijke inpassing van projecten en begrip voor elkaars standpunten.

In RES 1.0 is het uitgangspunt opgenomen: 'Lokale autonomie waar dat kan en benutten van de kracht van de regio waar dat moet'. Zo ook op gebied van participatie. Omdat het plan-MER een onderzoek is op regionaal niveau, zijn regionale stakeholders uitgenodigd om deel te nemen in de dialogen om deze NRD te vormen. Hiertoe is een inventarisatie gemaakt van potentiële kennisvelden en belangen in de RES en van regionale organisaties. Indien er geen regionale organisatie beschikbaar was, is belanghebbenden gevraagd een vertegenwoordiging aan te wijzen zodat alle kennis en belangen op tafel konden komen.

Regionale stakeholders hebben meegedacht in drie omgevingsdialogen. Hierin ging het over welke milieueffecten worden onderzocht en hoe gedetailleerd dit gaat gebeuren.

In een bijlage bij dit voorstel vindt u de verslagen van de omgevingsdialogen. In de concept NRD is deze input meegenomen.

Een aantal betrokken regionale stakeholders heeft in aanvulling op de dialoogavonden een brief geschreven. Een aantal zaken uit de brief zullen direct worden meegenomen in het plan-MER traject. De belanghebbenden vragen ook om een RES 2.0 variant op te nemen in het plan-MER. Hiervoor is niet gekozen, omdat voor de bestuurlijke keuzes voor RES 2.0 meer belangen afgewogen moeten worden dan alleen de milieueffecten, waaronder verstedelijking, vergroening en netcapaciteit.

Op lokaal niveau hebben Arnhemse inwoners en ondernemers in 2016 de gelegenheid gehad om locaties voor zonnenvelden aan te dragen, die vervolgens door het college zijn getoetst aan de door de raad vastgestelde 'criteria voor de locatiekeuze van zonnenvelden'. Op deze manier is bepaald welke zonnenveldlocaties in het programma New energy made in Arnhem en ook in RES 1.0 zijn opgenomen.

Daarnaast worden Arnhemmers betrokken bij de ontwikkeling van zon- en windlocaties, en wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom van energieopwekinstallaties en financiële participatie.

Na publicatie van dit concept NRD in week 43-2022, kan eenieder tot 23 december a.s. een reactie hierop geven. Op 3 november wordt een online informatieavond georganiseerd voor alle geïnteresseerden. De zienswijzen worden beantwoord in een Nota van Beantwoording en geven mogelijk aanleiding tot aanpassingen van de concept NRD.

Financiën

Dit besluit heeft geen financiële consequenties. De kosten voor het plan-MER traject worden gedekt uit de regionale middelen voor de RES.

Uitvoering

De zienswijzeperiode voor de concept NRD sluit op 23 december 2022. In januari 2023 wordt de Nota van Beantwoording opgesteld. Daarna zullen de regionale colleges de definitieve NRD met Nota van Beantwoording vaststellen. In datzelfde kwartaal wordt gestart met de uitvoering van het plan-MER. Het plan-MER zal in Q2 gereed zijn. Het plan-MER is een onderzoek/adviesrapport, waarover geen bestuurlijk besluit wordt genomen. Het plan-MER levert input voor en wordt bijlage bij de RES 2.0 en de herijking van de Windvisie van de provincie. Hierover worden wel bestuurlijke besluiten genomen.

In het Plan van aanpak plan-MER is onterecht aangegeven dat een zienswijze mogelijk is op het concept plan-MER. Het plan-MER is een onderzoeksresultaat en daarom is een zienswijze daarop niet logisch en zinvol. De zienswijze is mogelijk op het ruimtelijk besluit waarvoor het plan-MER een basisonderzoek is. Het ruimtelijk besluit betreft de RES 2.0 en de herijking van de provinciale windvisie.

Planning:

- Week 43 2022: Kennisgeving plan-MER en publicatie concept NRD voor zienswijzen
- Week 51 2022: Sluiting zienswijzeperiode NRD
- Q1 2023: Opstellen Nota van Beantwoording, vaststelling definitieve NRD door colleges en start opstellen plan-MER
- Q2 2023: Rapportage plan-MER gereed
- Q4 2023: Ambtelijk concept RES 2.0 met plan-MER als onderdeel gereed
- Q1 2024: Raadsbesluit op RES 2.0 (ruimtelijk besluit onder Omgevingswet)

Uitstel van invoering van de Omgevingswet en verandering van landelijke planning deadline RES 2.0, kunnen nog invloed hebben op bovenstaande planning.

Communicatie

De kennisgeving plan-MER en publicatie concept NRD voor zienswijzen worden in de Arnhemse Koerier kenbaar gemaakt en digitaal via www.arnhem.nl. De regionale stakeholders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het plan-MER RES
- Concept zienswijze op concept NRD voor het plan-MER RES
- Vragen en antwoorden over keuzes in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau plan-MER Regionale energiestrategie Arnhem-Nijmegen
- Verslagen omgevingsdialogen regionaal belanghebbenden

Besluit van

Zaaknummer

695666

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 oktober 2022, nummer: 695666;

gelet op Hoofdstuk 7 van de Wet Milieubeheer;

besluit:

1. Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), die de kaders bepaalt voor de milieueffectrapportage (plan-MER) Regionale energiestrategie (RES) van de Groene Metropoolregio (GMR).
2. Bijgevoegde zienswijze op de NRD in te dienen bij de GMR.

De griffier,

De voorzitter,